

OBSAH

Předmluva	7
Klasicismus v hudbě	9
Pojem klasicismu a jeho užívání	9
Klasifikace hudebního klasicismu	10
Co je hudební klasicismus	12
Inspirační zdroje hudebního klasicismu ve funkci determinant	15
Institucionalizace hudebního života	15
Hudba vrcholného baroka jako inspirační zdroj hudebního klasicismu	19
Konflikt hudebních slohů	21
Zrod smyslu pro hudební formu	25
Cantabile a instrumentální styl	31
První vývojová etapa hudebního klasicismu – 1740	39
Nástup nové generace	39
Postupné upevňování měšťanského vědomí	40
Idea nového stylu ve funkci racionální determinanty kompoziční techniky ..	42
Nové nazírání na hudbu	43
Mezi názorem a tvorbou	44
Univerzální charakter italského operního stylu	49
Myšlenka restrukturalizace operního žánru	51
Johann Adolph Hasse	52
Tommaso Traetta	60
Gian Francesco de Majo	61
Opera buffa a její nový vokálně-instrumentální styl	64
Spolupráce libretisty a skladatele	66
Centralizace hudební kultury a skladatelské produkce	72
Berlín – „organizované“ kulturní centrum	72
Berlínská operní epizoda	75
Skladatelé tiché opozice	79
Píseň – atribut měšťanské kultury	80
Nové generace básníků	81
Potvrzení nového zvukového ideálu – Mannheim	82

Dramaturgie cyklu v instrumentální hudbě – symfonie	87
Instrumentální styl – synonymum novátorství	92
Vídeňská škola – hudební produkce s centrem ve Vídni	94
Snaha o dosažení nové koncepce	97
Vědomí osobního hudebního stylu	103
Tvorba pro klávesové nástroje	104
Symfonie a její koncepce	109
Virtuozita jako požadavek recepce	113
Wilhelm Friedemann Bach	113
Pařížská operní revolta a její důsledky na upevňování operní stylistiky	115
Dynamizace mimohudebního prostředí ve Francii a její vliv na hudbu	117
Proměny francouzské opery	120
Druhá vývojová etapa hudebního klasicismu – 1763	128
Spektrum hudební kultury	128
Hudba jako l'art pour l'art – skladatel mezi prezentací a kompozicí	131
Johann Christian Bach	131
Smysl pro hudební výraz – expresivita	151
Ideál simplifikace – hudba ve funkci ušlechtilé zábavy	137
Vokálně-instrumentální hudba v národním jazyce	141
Ustálení žánru zpěvohry	143
Píseň s instrumentálním doprovodem v národním jazyce	151
Hudební výraz a jeho odraz v hudební formě	151
Upevnění slohu hudebního klasicismu a idea jeho univerzálnosti.	
Christoph Willibald Gluck a jeho hudební osobnost	155
Gluckovo vídeňské působení	158
Tvůrčí cíl	159
Balet jako dramaturgický podnět	161
Libreto a hudba	163
Gluck v Paříži	173
Tvůrčí přínos	176
Vzestup významu instrumentální hudby: Franz Joseph Haydn	178
Způsob hudebního vyjadřování prostřednictvím instrumentální hudby	178
První skladby	180
Mezi službou a tvorbou	183
Tvorba inspirovaná sociálními i uměleckými podněty	185
Od vášnivosti k subjektivnímu výrazu	189

Zlom v tvorbě smyčcových kvartetů – opus 20	189
Haydnova umělecká zralost	195
Tvorba po roce 1780	195
Vznik Pařížských symfonií	199
Svobodný „citoyen“ a umělec	204
Haydn v Londýně	204
Symfonie pro Londýn	207
Návrat do Vídně	210
Expresivní výraz hudebního klasicismu: Wolfgang Amadeus Mozart	215
Dítě – cestovatel a skladatel	215
Pokus o získání postavení v hudebním prostředí	218
Pobyt v Miláně	220
Hledání hudební identity	221
Hledání vlastního stylu v operní tvorbě	223
Získávání tvůrčího sebevědomí	224
Spor se zaměstnavatelem	224
Cesta do Mannheimu	227
Na cestách v matčině doprovodu	227
Pobyt v Paříži	229
Návrat do Salcburku	231
Symfonie uvedené ve Vídni	232
Opera pro Mnichov	235
Tvůrčí zralost	236
Rozhodnutí se pro život ve Vídni	236
Boj o společenské uznání individuálního stylu	241
Proměna osobního stylu	242
Figarova svatba	245
Mistrovská léta. Paradigma „à la Mozart“	247
Na vrcholu umělecké tvorby a posluchačského neporozumění	249
Don Giovanni	249
Poslední symfonie	253
Poslední léta umělecké aktivity	256
Così fan tutte	257
Na hranicích tvůrčích sil	261
Kouzelná flétna	261
Třetí vývojová etapa hudebního klasicismu – 1791	269
Hudba – nositelka idejí: revoluce v hudbě, nebo hudba revoluce?	269
Antonio Salieri	270

Umění ve funkci zprostředkovatele myšlenkového poselství	273
Hudba v roli propagátora událostí roku 1789	275
François-Joseph Gossec	279
Vzestup významu francouzské hudby	280
Spojení operního a instrumentálně-symfonického stylu	280
Étienne Nicolas Méhul	285
Generace bojující mezi vůlí a schopnostmi	287
Dobry průměr a představa o velkém tvůrčím činu	288
Malý „zásah“ s velkým účinkem	292
Představitel hudební syntézy: Ludwig van Beethoven	296
„Zázračné dítě“ v Bonnu	296
Hudební zážitky, spíše hypotetické než skutečné	297
Cesta do Vídně, po níž nenásledoval návrat	301
Definitivní usazení se ve Vídni	301
Zpochybnění umělecké kariéry	311
Klavírní sonáty po opusu 31	312
Prohloubení kompoziční metody	313
„Na nové cestě“	313
Symfonie Es dur	315
Dosažené mistrovství	316
Kategorie novátorství v hudbě?	316
Tektonika ve funkci výrazového prostředku	318
Beethovenův individuální přístup k tvorbě	320
Upevňování osobního stylu	321
Zrod hudební poetiky	323
Beethovenův klasicismus – Beethovenova syntéza	324
Individuální kompoziční metoda	325
Tvorba po roce 1815	329
Potvrzení tektoniky jako nositele uměleckého vyjádření	329
Konec tvůrčí dráhy	334
Missa solemnis, op. 123	334
Osamocený umělec	337
Poslední klavírní sonáty	338
Časová mapa	351
Seznam nejdůležitější literatury	362
Jmenný rejstřík	367